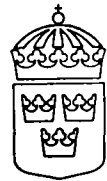

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1988/89: SfU 16

Vissa socialförsäkringsfrågor

1988/89
SfU 16

Propositionerna

Proposition 1988/89: 111

Regeringen (socialdepartementet) har i proposition 1988/89: 111 om utlandssvenskarnas avgifter vid sjukvård i Sverige, m. m. föreslagit riksdagen att anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om ändring i lagen (1988: 881) om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
3. lag om ändring i lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring,
4. lag om ändring i lagen (1979: 84) om delpensionsförsäkring,
5. lag om ändring i lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension.

Lagförslagen återfinns i bilaga 1 till betänkandet.

Vidare har riksdagen beretts tillfälle att ta del av vad som i propositionen anförts om tjänstemannabeslut i vissa ärenden enligt lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring.

Proposition 1988/89: 112

Regeringen (socialdepartementet) har i proposition 1988/89: 112 med förslag till ny lag om ersättning till smittbärare föreslagit riksdagen att anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om ersättning till smittbärare,
2. lag om ändring i studiestödslagen (1973: 349),
3. lag om ändring i lagen (1983: 1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa,
4. lag om ändring i lagen (1989: 000) om ändring i lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring,
5. lag om ändring i lagen (1989: 000) om ändring i lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd,
6. lag om ändring i lagen (1988: 1468) om ändring i semesterlagen (1977: 480),
7. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),

8. lag om ändring i lagen (1988:1530) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), 1988/89:SfU16

9. lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige.

Lagförslagen återfinns i bilaga 2 till betänkandet.

Motionerna

Motioner väckta under den allmänna motionstiden 1988/89

1988/89:Sf201 av Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om arbetsgivarens "vetorätt" och om en översyn av reglerna för delpension.

1988/89:Sf314 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utlandsboende pensionärsers sjukvårdskostnader vid besök i Sverige.

1988/89:Sf328 av Karin Israelsson m. fl. (c) vari yrkas

3. att riksdagen beslutar hos regeringen begära en översyn av reglerna om delpension för egenföretagare.

1988/89:Sf336 av Carl Bildt m. fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen beslutar att för nytilkommande ersättningsnivån i delpensioneringen fr. o. m. den 1 januari 1990 skall vara 50 %.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Fi214.

1988/89:Sf349 av Anne Wibble (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrad utformning av lagen om delpensionsförsäkring i syfte att underlätta politiskt arbete.

1988/89:Sf404 av Barbro Sandberg m. fl. (fp) vari yrkas

4. att riksdagen hos regeringen begär en ändring i 3 kap. 5 § lagen om allmän försäkring enligt vad som i motionen anförts.

Motioner väckta med anledning av proposition 1988/89:111

1988/89:Sf24 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om att studerande med högre vilande SGI räknat per timme jämfört med studietids-SGI efter ansökan skall få aktivera en vilande SGI fr. o. m. den femtonde dagen av sjukfallet under sommarferier.

1988/89:Sf25 av Sten Svensson m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till särskilda avgiftsregler för utlandssvenska pensionärsers sjukvård i Sverige i enlighet med vad i motionen anförts.

1. att riksdagen avslår proposition 1988/89:111 i den del som avser utlandssvenskarnas avgifter vid sjukvård i Sverige.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anför om en total översyn av socialförsäkringssystemet.

Motioner väckta med anledning av proposition 1988/89:112

1988/89:Sf27 av Sten Svensson m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag som syftar till att även de fasta kostnaderna ersätts för egenföretagare som hindras från att förvärvsarbeta på grund av smittskyddsbestämmelserna.

1988/89:Sf28 av Karin Israelsson m. fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att ett garantibelopp skall finnas som ersättningsform till smittbärare.
2. att riksdagen beslutar att alla med frivillig sjukförsäkring också skall kunna tillerkännas smittbärrpenning.

Utskottet

Proposition 1988/89:111

Utlandssvenskarnas avgifter för sjukvård i Sverige

I 1 kap. 3 § lagen om allmän försäkring (AFL) föreskrivs att försäkrad enligt denna lag är dels svenska medborgare, dels personer som utan att vara svenska medborgare är bosatta i riket. En försäkrad som lämnar Sverige skall fortfarande anses vara bosatt i riket, om utlandsvistelsen är avsedd att vara längst ett år. Vidare anges att, om regeringen inte föreskriver annat, den som av en statlig arbetsgivare sänds till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning skall anses bosatt i riket under hela utsändningstiden även om denna är avsedd att vara längre än ett år. Detta gäller även medföljande make samt barn som inte fyllt 18 år.

I 2 kap. AFL regleras den allmänna försäkringens sjukvårdsförmåner. I kapitlets 8 § anges att om en försäkrad som inte är bosatt i Sverige har erhållit sådan vård som avses i 3–5 §§, dvs. tandvård, sjukhusvård, läkarvård eller annan sjukvårdande behandling, utges sjukvårdsersättning endast om vårdbehovet har uppkommit under vistelse i Sverige.

I andra fall än som avses i 2 kap. 8 § AFL har en utlandssvensk således inte rätt till sjukvårdsförmåner enligt AFL. Enligt en rekommendation från Landstingsförbundet kan de dock i vissa fall erhålla sjukhusvård mot en avgift av 55 kr. per dag i sitt tidigare hemlandsting. Någon motsvarande rekommendation avseende öppen vård och tandvård finns inte.

I propositionen anges att nuvarande regler är svåröverskådliga och i många fall har kommit att uppfattas som orättvisa. Föredragande statsrådet anför att det inte är adekvat att utge förmåner från den svenska sjukförsäkringen för personer som inte är bosatta i Sverige och för vilka

socialavgifter inte betalas. Han anför vidare att det saknas sociala skäl för att generellt ge svenska medborgare bosatta utomlands vård i Sverige på den svenska försäkringens bekostnad. Dessutom kan medborgare i vissa andra länder göra anspråk på sjukvårdsförmåner enligt svensk lagstiftning. Mot denna bakgrund föreslås att utlandssvenskarnas rätt till sjukvårdsförmåner vid vistelse i Sverige inte längre skall regleras i AFL utan grundas på en överenskommelse mellan staten och sjukvårdshuvudmännen.

Till propositionen har fogats en överenskommelse som den 18 november 1988 har träffats mellan företrädare för regeringen och Landstingsförbundet. Överenskommelsen, som avser förmåner för svenska medborgare som är bosatta utomlands och som inte enligt 1 kap. 3 § AFL eller enligt socialkonvention med främmande makt skall anses bosatta i Sverige, innebär i huvudsak följande.

Huvudmännen åtar sig att utanför den allmänna försäkringens ram ge utlandssvenskar, som inte har sina sjukvårdskostnader i Sverige täckta på annat sätt, vård på villkor som skall intas i en rekommendation från Landstingsförbundet till sjukvårdshuvudmännen. Rekommendationen skall i allt väsentligt överensstämma med ett förslag som har bifogats överenskommelsen och gälla fr. o. m. den 1 juli 1989. Enligt den nya ordningen skall för akut öppen sjukvård tillämpas samma patientavgift som för inomlänspatienter, för närvarande högst 60 kr. för läkarvårdsbesök. För akut sluten vård skall avgiften motsvara det högsta sjukpenningavdraget för sjukpenningförsäkrade, dvs. 55 kr. per vård dag. Dessa avgifter gäller under förutsättning att vården söks inom det landsting där vårdbehovet uppkommer. Vid vårdbehov som uppkommit utomlands eller som inte är av akut slag skall patientavgiften vid öppen vård normalt vara sex gånger inomlänspatientens avgift och vid sluten sådan vård, om vården söks inom det tidigare hemlandstinget, normalt tio gånger det högsta sjukpenningavdraget för sjukpenningförsäkrade.

Även utlandssvenskarnas tandvårdsavgifter regleras genom överenskommelsen. Vid akut tandvård skall patientavgiften motsvara den avgift som gäller för försäkrade patienter och vid annan tandvård den som gäller för oförsäkrade.

Från ovanstående regler görs undantag för vissa personer, nämligen för medföljande svenska familjemedlemmar till den som omfattas av utsändningsregel i socialförsäkringskonvention, för svensk missionär eller präst som är anställd i ett utvecklingsland och för personer som är anställda på volontärvillkor eller motsvarande för biståndsarbete i utvecklingsland genom enskild svensk organisation eller folkrörelse. Dessa personer har rätt till sjukvård mot samma avgift som gäller för inomlänspatienter om vården söks inom den landstingskommun där personen i fråga var kyrkobokförd vid utflyttningen från Sverige.

I motion Sf26 riktar Sigge Godin m. fl. kritik mot regeringens förslag till ändrade regler om utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner. Motionärerna anser till en början att det kan uppfattas som en trygghetsmässig försäkring att en lagreglerad förmån ersätts av en avtalsgrundad. Vidare saknas entydiga definitioner av en rad använda begrepp. De ifrågasätter även avgränsningen av de grupper som enligt avtalet skall särbehandlas, t. ex.

präster, missionärer och volontärer. Det är enligt motionärerna dessutom svårt att få en uppfattning om hur avgiftsförändringarna kommer att slå, och de framhåller att kontakter och utbyte mellan länderna inte får försvåras genom sjukvårdsavgifterna. De begär därför i yrkande I att det nu föreliggande förslaget avslås och att regeringen skall återkomma med ett mer genomarbetat förslag om utlandssvenskarnas sjukvårdsavgifter.

Sten Svensson m. fl. anser i motion Sf25 att svenska pensionärer som är bosatta i utlandet och inte omfattas av utländska försäkringar eller av konventioner bör erhålla sjukvård i Sverige på samma villkor som en här bosatt pensionär. Motionärerna framhåller att pensionärerna i regel under sin aktiva tid har betalat sjukförsäkringsavgifter och landstingsskatt som skall bidra till sjukvårdskostnaderna även under pensionstiden. Pensionärer som bosätter sig utomlands i samband med pensioneringen har i allmänhet ingen möjlighet att erhålla sjukförsäkring på privat väg. Till detta kommer att svenska pensioner i nyare dubbelbeskattningsavtal beskattas i Sverige med full statlig skatt samt 10 procents kommunal- och landstingsskatt. Motionärerna begär att regeringen återkommer med förslag om pensionärernas rätt till sådana sjukvårdsförmåner. Även Margit Gennser anser i motion Sf314 av nämnda skäl att utlandsboende pensionärer bör få sjukvård i Sverige på samma villkor som pensionärer bosatta här, och hon begär ett tillkännagivande härom.

Utskottet delar statsrådets uppfattning att utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner i fortsättningen bör regleras genom en överenskommelse mellan regeringen och sjukvårdshuvudmännen. Utformningen av den träffade överenskommelsen bör enligt utskottet inte medföra några nämnvärda tillämpningsproblem. I motion Sf26 har ifrågasatts avgränsningen av den grupp (missionärer, volontärer m. fl.) som enligt avtalet i vissa fall skall erlagga lägre vårdavgifter. Utskottet har för närvarande ingen erinran mot avgränsningen av denna grupp men vill erinra om att riksförsäkringsverket har i uppdrag att kartlägga möjligheterna att förbättra hemvändande volontärers och andra gruppers sociala skydd. Uppdraget skall redovisas till regeringen den 1 juli 1989.

En utökning av utlandssvenska pensionärers sjukvårdsförmåner i Sverige i enlighet med vad som föreslås i motionerna Sf25 och Sf314 måste enligt utskottets mening innebära ökade kostnader för sjukförsäkringen eller statsbudgeten. Utskottet är därför inte berett förorda att svenska pensionärer som är bosatta utomlands skall erhålla sjukvård i Sverige på samma villkor som en pensionär bosatt i riket.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag att utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner i Sverige inte längre skall regleras i AFL utan genom en överenskommelse med sjukvårdshuvudmännen. Lagtekniskt bör detta emellertid komma till uttryck genom en ändring av 2 kap. 8 § AFL, av vilken bör framgå att ersättning enligt 2 kap. AFL inte utges för annan försäkrad än den som är bosatt i riket. Utskottet godtar vidare att utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner i huvudsak får den omfattning som framgår av propositionen. Eftersom en utlandssvensk fortfarande skall ha rätt till förmåner i vissa fall enligt lagen (1981:49) om begränsning av läkemedelskostnader, m. m., föreslår utskottet i förtydligande syfte en

förändring i denna lags 8 §. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna Sf26 yrkande 1, Sf25 och Sf314.

1988/89:SfU16

Beräkning av sjukpenning för vissa studerande

En studerande som uppbär studiestöd får vid sjukdom under studietiden behålla sitt studiestöd.

Enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 1 AFL får den sjukpenninggrundande inkomsten inte sänkas under tid då den försäkrade bedriver studier för vilka han uppbär studiehjälp, studiemedel eller särskilt vuxenstudiestöd enligt studiestödslagen, studiestöd enligt lagen om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa eller bidrag enligt förordningen om utbildningsbidrag för doktorander. Sjukpenning under studietiden får dock inte utges på grundval av denna SGI (vilande SGI). I 5 § fjärde stycket föreskrivs däremot att en försäkrad som avses i tredje stycket 1 skall vid sjukdom under utbildningstiden få sin sjukpenning beräknad på grundval av enbart den inkomst av eget arbete som den försäkrade kan antas få under denna tid, s. k. studietids-SGI. Vid sjukdom under sommarferier kan sjukpenning fr. o. m. den femtonde sjukdagen i stället utges på grundval av den vilande SGI-n om denna SGI är högre. Den vilande SGI-n aktiveras även när studietiden är avslutad eller när ett definitivt studieavbrott görs.

I propositionen föreslås att sjukpenning (och tillfällig föräldrapenning) för studerande med studiestöd av administrativa skäl skall timberäknas för hela sjukperioden och inte endast för de första fjorton dagarna. I konsekvens härmed skall möjligheten att under sommarferier aktivera en vilande SGI slopas för denna kategori. Däremot bör den vilande SGI-n aktiveras för en försäkrad studerande som blir sjuk och därför under sommarferierna inte kan uppbära föräldrapenning eller som under sådan tid är arbetslös och inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom, eftersom sjukpenningen i dessa fall alltid skall kalenderdagberäknas.

Lars Werner m. fl. påpekar i motion Sf24 att vissa studerande kommer att få sämre sjukersättning genom förslaget. Det gäller t. ex. studerande som under ferietid väljer ett arbete som är bra ur praktiksynpunkt men som ger lägre inkomst. Motionärerna begär därför att regeringen skall återkomma med förslag om att en studerande med högre vilande SGI räknat per timme jämfört med studietids-SGI efter ansökan skall få aktivera den vilande SGI-n fr. o. m. den femtonde dagen av sjukfallet.

Utskottet konstaterar att de föreslagna reglerna medför att en studerande under sommarferierna kommer att få sjukpenning motsvarande i huvudsak 90 % av sitt faktiska inkomstbortfall. Utskottet är inte berett förorda att högre sjukersättning skall utgå i de fall motionärerna avser, och utskottet avstyrker därför bifall till motion Sf24.

I motion Sf404 yrkande 4 begär Barbro Sandberg m. fl. sådan ändring i 3 kap. 5 § AFL att även den som inte uppbär studiestöd utan själv finansierar sina studier skall ha rätt att ha sin sjukpenninggrundande inkomst vilande.

Utskottet konstaterar att reglerna om vilande SGI och studietids-SGI bygger på rätten för en studerande att under sjukdom behålla sitt studiestöd. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka ett frångående av kravet på att den studerande skall *uppbära* angivet studiestöd. Utskottet konstaterar dessutom, liksom vid behandlingen av motsvarande yrkande i betänkande SfU 1987/88: 20, att även den som enbart uppbär bidragsdelen av de olika stödformerna har rätt att behålla sin sjukpenninggrundande inkomst under studietiden. Utskottet vill vidare erinra om att enligt riksförsäkringsverkets kungörelse (RFFS 1981: 5) om sjukpenninggrundande inkomst den som är ledig från sin anställning för studier inom det egna yrkesområdet eller i annat fall för högst ett år bedriver studier inom det egna yrkesområdet skall ha kvar sin SGI. Om vederbörande inte uppbär studiestöd gäller i dessa fall ingen begränsning av rätten att under utbildningstiden erhålla sjukpenning enligt denna SGI.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion Sf404 yrkande 4.

Delpension

Rätt till delpension förutsätter att den försäkrade i princip under en ramtid av ett år omedelbart före delpensioneringen skall ha förvärvsarbetat i minst fem månader. I propositionen föreslås den anpassningen till i budgetpropositionen föreslagna nya regler inom arbetslöshetsförsäkringen att den försäkrade under ramtiden skall ha arbetat minst 75 dagar fördelade på minst fyra månader.

Utskottet noterar att riksdagen den 5 april 1989 beslutat om motsvarande ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring och tillstyrker propositionen i denna del.

Utskottet behandlar i detta sammanhang även de motioner om delpensionsförsäkringen som väckts under den allmänna motionstiden.

I motion Sf336 yrkande 2 begär Carl Bildt m. fl. att kompensationsnivån inom delpensionsförsäkringen fr. o. m. den 1 januari 1990 sänks till 50% för nytillkommande delpensionstagare. De därigenom frigiorda medlen bör enligt motionärerna överföras till statsbudgeten.

Delpensionsförsäkringen för arbetstagare trädde i kraft den 1 juli 1976. Delpensionsnivån bestämdes vid reformens införande till 65% av den försäkrades pensionsunderlag men sänktes fr. o. m. år 1981 till 50% av pensionsunderlaget. När kompensationsnivån fr. o. m. den 1 juli 1987 skulle återställas till den ursprungliga nivån, 65% av pensionsunderlaget, uttryckte utskottet sin tillfredsställelse med att detta kunde ske (se SfU 1986/87: 13). Utskottet påpekade bl. a. att antalet delpensionstagare hade mer än halverats sedan kompensationsgraden sänktes den 1 januari 1981 och att minskningen av antalet delpensionstagare främst hänförde sig till personer med lägre inkomster.

Med hänsyn inte minst till de effekter en sänkning av kompensationsnivån tidigare fått anser utskottet att nivån även fortsättningsvis bör vara 65%. Utskottet avstyrker därför bifall till motion Sf336 yrkande 2.

Karin Israelsson m. fl. begär i motion Sf328 yrkande 3 en översyn av

reglerna för delpension för egenföretagare. Motionärerna anser att en lantbrukare skall kunna erhålla delpension vid en arbetstidsminskning av samma omfattning som gäller för löntagare eller i vart fall om lantbrukaren minskar sin arbetstid och sin inkomst genom att slopa en produktionsgren, exempelvis en djurbesättning. En lantbrukare kan nämligen ha svårt att minska sin arbetsinsats med så mycket som hälften. Motionärerna anser vidare att ett annat inkomstbegrepp bör tillämpas för lantbrukare, och de tar därvid upp den avvecklingsersättning som en lantbrukare kan få när han lägger ned sin mjölkproduktion. Enligt motionärerna är möjligheterna små för lantbrukaren att få delpension utan avdrag för avvecklingsersättningen eftersom man inte tar hänsyn till att avvecklingsersättningen också skall ersätta de fasta kostnader lantbrukaren har i form av bl. a. räntor och avbetalningar på jordbruksfastigheten.

Som villkor för delpension gäller för anställda att arbetstiden måste minskas med minst fem timmar i veckan medan egna företagare måste minska sin arbetstid med i genomsnitt minst hälften. Arbetstiden skall för såväl anställda som egna företagare efter arbetstidsminskningen uppgå till i genomsnitt minst 17 timmar och högst 35 timmar i veckan.

Pensionsunderlaget utgör för en anställd skillnaden mellan hans genomsnittliga förvärvsinkomst före arbetstidsminskningen och den förvärvsinkomst som han kan antas ha tills vidare efter arbetstidsminskningen. För egna företagare är pensionsunderlaget i regel hälften av den genomsnittliga förvärvsinkomsten före arbetstidsminskningen. Inkomsten före arbetstidsminskningen beräknas schablonmässigt för samtliga försäkrade med ledning av de tre högsta av de fem senaste årens pensionspoäng. Överstiger den förvärvsinkomst som egenföretagaren efter arbetstidsminskningen kan antas tills vidare ha hälften av den tidigare inkomsten, minskas pensionsunderlaget med hänsyn härtill.

Frågan om en översyn av reglerna om delpension till egenföretagare i samma syfte som avses i motion Sf328 behandlades av utskottet under föregående riksmöte (se SfU 1987/88: 25). Beträffande kravet på arbetstidsminskningen hänvisade utskottet därvid till att pensionsberedningen i sitt betänkande (SOU 1986: 47) Deltidspension, översyn med förslag till ändringar i delpensioneringen, hade framhållit att försäkringskassorna hade betydande svårigheter vid bedömningen av arbetstidsminskningen för en egenföretagare. Beredningen föreslog därför att nuvarande regler om arbetstidsförkortning för egenföretagare tills vidare borde kvarstå. Enligt beredningen kunde det inte komma i fråga att införa särregler om arbetstidsminskningen för en viss grupp egenföretagare som lantbrukare.

Vad härefter gällde frågan om ett annat inkomstbegrepp för lantbrukare i delpensionshänseende anförde utskottet, med särskild betoning på systemet med avvecklingsersättning till mjölkproducenter, i huvudsak följande.

Avvecklingsersättningen beskattas som inkomst av jordbruksfastighet. Den kommer därvid att ingå som en av flera poster i bokföringen av jordbruksfastigheten. Förvärvsinkomsten för en lantbrukare som erhåller avvecklingsersättning kommer därför enligt utskottets mening att bli beroende av bl. a. i vilken omfattning denne har kvar fasta kostnader som hänför sig till den tidigare mjölkproduktionen. Utskottet, som förutsatte

att riks försäkringsverket noga följer tillämpningen av ifrågasvarande regler, ansåg inte att det fanns skäl att förorda ett särskilt inkomstbegrepp för lantbrukare i delpensionshänseende.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och avstyrker bifall till motion Sf328 yrkande 3.

I motion Sf349 framhåller Anne Wibbe att reglerna om delpension medför att möjligheterna till kommunalt förtroendeuppdrag är starkt begränsade, såväl genom villkoret att en bisyssla skall ha utförts varaktigt före arbetstidsminskningen som genom beräkningen av inkomstminskningen. Motionären begär ett tillkännagivande om ändring i lagen i syfte att underlätta politiskt arbete.

Vid bedömning av rätten till delpension kan under vissa förutsättningar bortses från en bisyssla. Härvid gäller att den försäkrade skall ha utfört bisysslan varaktigt före arbetstidsminskningen. Arbetstiden för bisysslan får högst uppgå till i genomsnitt tio timmar per arbetsvecka och får ej utökas inför eller efter arbetstidsminskningen. Vidare skall inkomsten för bisysslan understiga en och en halv gånger det basbelopp som gäller för året. Tiden för bisysslan skall dock inräknas i den längsta arbetstid om 35 timmar per vecka som gäller som villkor för rätt till delpension.

Som tidigare angivits utgör pensionsunderlaget för en anställd skillnaden mellan hans genomsnittliga förvärvsinkomst före arbetstidsminskningen och den förvärvsinkomst som han efter arbetstidsminskningen kan antas ha tills vidare. För den som fått sin rätt till delpension bedömd med bortseende från en bisyssla skall inkomsten från bisysslan inte beaktas vid fastställande av pensionsunderlaget.

Utskottet erinrar om att uppdragstagare fr. o. m. den 1 juli 1987 i delpensionshänseende jämställs med anställda. Härigenom har möjligheterna att få delpension ökat för en person med politiska eller fackliga uppdrag. Till grund för lagändringen låg pensionsberedningens tidigare nämnda betänkande SOU 1986:47. Beredningen, som ifrågasatte behovet av bisyssleregler, hade avvisat tanken på att införa särregler för uppdragstagare med politiska och fackliga förtroendeuppdrag (s. 108). Utskottet konstaterar vidare att delpensionen i princip skall ersätta 65% av delpensionärens inkomstbortfall. Med beaktande härav är utskottet inte berett förorda en ändring av bisysslereglerna så att inkomster genom politiska uppdrag skall särbehandlas, och utskottet avstyrker bifall till motion Sf349.

I motion Sf201 begär Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén ett tillkännagivande till regeringen om arbetsgivarens "veterätt" och om en översyn av reglerna för deltidspension. Motionärerna påpekar att en arbetstagare som önskar få delpension inte har någon lagfäst rätt att få övergå till deltidarbete. Det finns enligt motionärerna uppgifter om att arbetsgivare vägrat anställda deltidspension med motiveringar som varit svåra att förstå. I sådana situationer borde det vara möjligt för arbetstagarerna att i särskild instans kunna få prövad skäligheten i en sådan vägran. Motionärerna anser vidare att en utvärdering av delpensionssystemet bör ske utifrån dessa aspekter.

Utskottet behandlade frågan om rätten till deltidarbete i sitt betänkande SfU 1987/88:25. Utskottet hänvisade därvid till att pensionsberedning-

en i sitt betänkande SOU 1986: 47 hade funnit att företag m. fl. på arbetsmarknaden visat stor beredvillighet att tillgodose efterfrågan på deltidsarbete för personer i åldern 60–64 år och att söka lösa de praktiska problem som kunnat uppstå i samband med arbetstagares övergång till deltid. Olika avtal hade också träffats mellan arbetsmarknadens parter med anledning av delpensionsreformen. Några egentliga problem i detta hänseende syntes enligt beredningen inte ha uppkommit.

Utskottet anser mot bakgrund av pensionsberedningens bedömning att motion Sf201 inte påkallar någon riksdagens åtgärd.

Övriga förslag

I propositionen föreslås vidare följande lagändringar.

- Sjukpenning enligt AFL eller LAF skall timberäknas också när den försäkrade genomgår rehabilitering.
- Sjukpenningavdrag skall kunna göras vid s. k. kontraktsvård även när staten svarar för vårdkostnaden.
- En ändring av hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg skall gälla fr. o. m. den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som föranleder ändringen, om förhållandena avser hela den månaden.

I propositionen anförs vidare att regeringen avser att förordna att tjänsteman hos försäkringskassan i stället för socialförsäkringsnämnd skall få avgöra ärenden om ifrågasatt recidiv av en tidigare godkänd arbetsskada. Detta skall gälla om det nya sjukfallet har inträffat inom ett år från det att ett tidigare sjukfall – som socialförsäkringsnämnd godkänt som arbets sjukdom – upphört.

Med anledning av förslagen om timsjukpenning under rehabilitering och det förenklade beslutsförfarandet vid recidiv av arbetsskada anför Sigge Godin m. fl. i motion Sf26 att förslagen illustrerar hur komplicerade och svåröverskådliga dessa system är och hur angeläget det är att genomföra en total översyn. Motionärerna motsätter sig inte propositionens förslag men efterlyser en total översyn av sjukförsäkringen och övriga delar av socialförsäkringssystemet. De begär i yrkande 2 att det anförda ges regeringen till känna.

Utskottet har i sina av riksdagen nyligen godkända betänkanden 1988/89:SfU14 om sjukförsäkringen m. m. och 1988/89:SfU11 om arbetsskadeförsäkringen avstyrkt motionsyrkanden med krav på en översyn av dessa försäkringar. Utskottet finner inte anledning för riksdagen att på grund av nu förevarande lagförslag frågå sin tidigare uppfattning, och motion Sf26 yrkande 2 bör därför avslås.

Utskottet tillstyrker propositionens förslag i nu behandlade delar.

Smittbärrersättning (proposition 1988/89: 112)

I proposition 1988/89: 112 föreslås att 1956 års lag om ersättning åt smittbärrare fr. o. m. den 1 juli 1989 ersätts av en ny lag. Ersättning till smittbärrare skall även fortsättningsvis utges av allmänna medel, och samtliga ärenden skall handläggas av försäkringskassorna.

Lagen skall gälla smittbärare, och härmed avses liksom hittills dels den som har eller kan antas ha en smittsam sjukdom utan att ha förlorat sin arbetsförmåga till följd av sjukdomen, dels den som för eller kan antas föra smitta utan att vara sjuk i den smittsamma sjukdomen.

Någon uppdelning mellan tillfälliga och kroniska smittbärare skall inte längre göras. Ersättning till en smittbärare skall kunna utges i form av smittbärrpenning och resekostnadsersättning. Smittbärrpenning skall kunna utges till den som måste avstå från förvärvsarbete på grund av beslut enligt smittskyddslagen eller livsmedelslagen eller anslutande föreskrifter. Ersättning skall även kunna utges till den som måste avstå från förvärvsarbete på grund av läkarundersökning eller hälsokontroll som företas utan att beslut enligt de nämnda lagstiftningarna har fattats men som syftar till att utröna om han är smittad av en samhällsfarlig sjukdom eller har en sjukdom c.d. som kan göra livsmedel som han hanterar otjänligt till människoföda.

Smittbärrpenning utges med ett belopp som motsvarar den sjukpenning och det sjukpenningtillägg som smittbäraren enligt AFL är berättigad till vid sjukdom. För den som inte är sjukpenningförsäkrad bestäms smittbärrpenningen till det belopp som sjukpenningen skulle ha utgjort om kravet på inskrivning i försäkringskassan hade varit uppfyllt. Det garanti-belopp om 15 kr. per dag som enligt nuvarande lag utges till den som helt saknar inkomst eller endast har en obetydlig inkomst slopas. Smittbärrpenning utges i form av hel eller halv förmån.

Sten Svensson m. fl. framhåller i motion Sf27 att ett myndighetsbeslut enligt smittskyddsbestämmelserna skall tillgodose ett gemensamt samhällsintresse. Enligt motionärerna skall samhället därför täcka även de fasta kostnader som en egenföretagare drabbas av när han genom ett sådant beslut är förhindrad att förvärvsarbete. Motionärerna begär att regeringen skall lägga fram förslag om ersättningsregler.

I propositionen anges att Sveriges tandläkarförbund i sitt remissyttrande har påtalat att smittbärrpenningen inte erbjuder någon kompensation för vissa kostnader som är hänförliga till en privatpraktiserande tandläkares praktik, t. ex. hyror och löner till personal. Med anledning härav anför departementschefen att en lösning på sådana problem inte lämpligen bör ges inom ramen för en lagstiftning av förevarande slag.

Utskottet konstaterar att – bortsett från den frivilliga sjukpenningen – den allmänna sjukpenningens konstruktion ligger till grund för beräkningen av den föreslagna smittbärrpenningen. En egenföretagare får därför ersättningen i huvudsak beräknad med ledning av tidigare års taxerade inkomster. Utskottet delar därför departementschefens bedömning att frågan om ersättning för egenföretagarnas fasta kostnader inte bör lösas inom ramen för ifrågavarande lagstiftning. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att inom riks försäkringsverket för närvarande pågår en översyn av reglerna om egenföretagares sjukpenninggrundande inkomst. Utskottet vill vidare erinra om att i kungörelse (1956:296) om ersättning av statsmedel i vissa fall vid ingripanden i hälsovårdens intresse möjlighet finns till ersättning i vissa fall där det har ansetts obilligt att den enskilde själv skall svara för förlusterna. Enligt kungörelsen ersätts i huvudsak förluster för

förstörda varor och förluster på grund av driftsavbrott eller annat intrång i näringen. Under vissa förutsättningar kan ersättning lämnas för utbetalda löner till personal som på grund av stängning av rörelsen inte har kunnat beredas arbete. Ersättning kan också lämnas för vissa utgifter som blivit onyttiga till följd av ingripandet, t. ex. hyra för lokal som inte har kunnat utnyttjas.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion Sf27.

I motion Sf28 begär Karin Israelsson m. fl. i yrkande 1 att smittbärrpenning liksom nu skall kunna utgå på en garantinivå. Härigenom får bl. a. feriearbetande och studerande ett behövligt grundskydd. Vidare begär motionärerna i yrkande 2 att smittbärrpenning även skall beräknas efter den frivilliga sjukförsäkringen.

I propositionen anger departementschefen beträffande garantinivån bl. a. följande (s. 33).

Den konstruktion som jag har föreslagit innebär vidare att garantibeloppet på 15 kr. per dag bortfaller. Häremot skulle kunna invändas att ett beslut om t. ex. isolering i hemmet avser att tillgodose det allmännas intresse och att ett visst garantibelopp skulle kunna utgöra en viss motivation för den som är att anse som smittbärrare att följa beslutet. Ett garantibelopp enligt hittillsvarande modell blir emellertid knappast av sådan storlek att det kan antas utgöra någon väsentlig drivfjäder. Det bör i detta sammanhang också uppmärksammas att samhällets trygghetsanordningar i övrigt har radikalt förbättrats under den tid som förflutit sedan 1956 års lag om ersättning åt smittbärrare trädde i kraft.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att en särskild garantinivå inom smittbärrersättningen inte längre skall finnas. Utskottet avstyrker därför bifall till motion Sf28 yrkande 1.

Utskottet konstaterar att smittbärrpenning utges med ett belopp som motsvarar smittbärrarens sjukpenning och sjukpenningtillägg enligt AFL. Ersättningen skall således beräknas på såväl den obligatoriska som den frivilliga sjukförsäkringen, vilket i propositionen även framgår av specialmotiveringen till 4 § (s. 47–48). Yrkande 2 i motion Sf28 får därför anses tillgodosett.

Hemställen

Utskottet hemställer

Proposition 1988/89: 111

1. beträffande *utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner* att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:111 och med avslag på motion 1988/89:Sf26 yrkande 1 antar av utskottet i bilaga 3 framlagda förslag till
 - a. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring såvitt avser 2 kap. 8 § och punkt 2 övergångsbestämmelserna,
 - b. lag om ändring i lagen (1981:49) om begränsning av läkemedelskostnader, m. m.,

2. beträffande *utlandssvenska pensionärens sjukvårdsförmåner* att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Sf25 och 1988/89:Sf314,
3. beträffande *aktivering av vilande SGI* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf24,
4. beträffande *vilande SGI vid självfinansierade studier* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf404 yrkande 4,
5. beträffande *kompensationsnivån inom delpensionsförsäkringen* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf336 yrkande 2,
6. beträffande *delpension till lantbrukare* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf328 yrkande 3,
7. beträffande *delpension vid politiskt arbete* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf349,
8. beträffande *rätt till deltidsarbete* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf201,
9. beträffande *översyn av socialförsäkringssystemet* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf26 yrkande 2,
10. beträffande *recidiv av arbetsskada* att riksdagen lämnar utan erinran vad i proposition 1988/89:111 anförts om tjänstemannabeslut i vissa ärenden enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
11. beträffande *lagförslagen* att riksdagen dels antar det av utskottet i bilaga 3 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring i de delar som inte berörts under moment 1 ovan, dels antar de i proposition 1988/89:111 framlagda och i bilaga 1 såsom lagförslag 1, 3, 4 och 5 intagna förslagen till
 - a. lag om ändring i lagen (1988:881) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
 - b. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
 - c. lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring,
 - d. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,

Proposition 1988/89:112

12. beträffande *ersättning för egenföretagares fasta kostnader* att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf27,
13. beträffande *smittbärappenning på garantinivå* att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:112 och med avslag på motion 1988/89:Sf28 antar det i propositionen framlagda och i bilaga 2 såsom lagförslag 1 intagna förslaget till lag om ersättning till smittbärare,
14. beträffande *övriga lagförslag* att riksdagen antar de i proposition 1988/89:112 framlagda och i bilaga 2 såsom lagförslag 2–9 intagna förslagen till
 - a. lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
 - b. lag om ändring i lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa,

- c. lag om ändring i lagen (1989:000) om ändring i lagen 1988/89:SfU16 (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring.
- d. lag om ändring i lagen (1989:000) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.
- e. lag om ändring i lagen (1988:1468) om ändring i semesterlagen (1977:480).
- f. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).
- g. lag om ändring i lagen (1988:1530) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).
- h. lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige.

Stockholm den 27 april 1989

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Doris Håvik

Närvarande: Doris Håvik (s), Gullan Lindblad (m), Ulla Johansson (s), Sigge Godin (fp), Karin Israelsson (c), Lena Öhrsvik (s), Margit Gennser (m), Nils-Olof Gustafsson (s), Ingegerd Elm (s), Hans Dau (m), Rune Backlund (c), Margó Ingvardsson (vpk), Ragnhild Pohanka (mp), Maud Björnemalm (s), Christina Pettersson (s), Arne Mellqvist (s) och Maria Leissner (fp).

Reservationer

1. Utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner (mom. 1)

Sigge Godin och Maria Leissner (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet delar" och på s. 6 slutar med "och Sf314." bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening medför regeringens förslag att utlandssvenskarnas trygghet försämrans genom att en lagreglerad förmån ersätts av en avtalsgrundad. Utskottet vill även framhålla att en rad begrepp som används i avtalet med Landstingsförbundet inte är definierade. Vidare måste ifrågasättas den avgränsning som gjorts av grupper som enligt avtalet skall särbehandlas (missionärer, volontärer m. fl.). Av avtalet och det bifogade förslaget till rekommendationer är det dessutom svårt att få en uppfattning om hur avgiftsförändringarna kommer att slå. Utskottet anser att det är av stor betydelse att de regler som gäller för utlandssvenskars sjukvård inte utformas så att de på något sätt försvårar ett utökat bistånd, svenska företags rekryteringsmöjligheter i andra länder eller någon annan form av internationalisering. Kontakter och utbyte mellan länderna får således inte försvåras genom sjukvårdsavgifterna. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att propositionens förslag till förändrade regler för utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner bör avslås.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf26 yrkande 1 avslår förslaget i proposition 1988/89:111 om att 2 kap. 8 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall upphöra att gälla.

2. Utlandssvenska pensionärens sjukvårdsförmåner (mom. 2)

Gullan Lindblad, Margit Gennser och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "En utökning" och på s. 6 slutar med "och Sf314." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att svenska pensionärer, som är bosatta i utlandet, i regel under sin aktiva tid har betalat sjukförsäkringsavgifter och landstingsskatt i Sverige. De har härigenom bidragit till sjukvårdskostnaderna även för den kommande pensionstiden. Av betydelse är dessutom att svenska pensioner enligt nyare dubbelbeskattningsavtal beskattas i Sverige med full statlig skatt samt 10 procents kommunal- och landstingsskatt. Vidare har pensionärer som bosätter sig utomlands i samband med pensioneringen i allmänhet ingen möjlighet att erhålla sjukförsäkring på privat väg. Mot denna bakgrund anser utskottet att svenska pensionärer, som är bosatta i utlandet och inte omfattas av utländska försäkringar eller av konventioner, bör erhålla sjukvård i Sverige på samma villkor som en här bosatt pensionär. Utskottet anser att denna rätt i likhet med övriga pensionärens rätt skall vara inskriven i lag och inte enbart regleras genom en överenskommelse med sjukvårdshuvudmännen. Regeringen bör snarast återkomma med lagförslag om de utlandssvenska pensionärernas rätt till sjukvårdsförmåner i enlighet härmed.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *utlandssvenska pensionärens sjukvårdsförmåner* att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Sf25 och 1988/89:Sf314 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. Vilande SGI vid självfinansierade studier (mom. 4)

Gullan Lindblad (m), Sigge Godin (fp), Margit Gennser (m), Hans Dau (m) och Maria Leissner (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 4." bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör en försäkrad få ha sin sjukpenninggrundande inkomst vilande under den tid han bedriver studier som berättigar till studiestöd i form av t. ex. studiehjälp, studiemedel eller särskilt vuxenstudiestöd. Det bör således inte vara en förutsättning att han faktiskt uppbär sådant stöd. Regeringen bör snarast lägga fram förslag till riksdagen här-
om.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1988/89:SfU 16

4. beträffande *vilande SGI vid självfinansierade studier*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf404 yrkande 4 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Kompensationsnivån inom delpensionsförsäkringen (mom. 5)

Gullan Lindblad, Margit Gennser och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar
med "Delpensionsförsäkringen för" och slutar med "yrkande 2." bort ha
följande lydelse:

De i motion Sf336 föreslagna besparingarna inom delpensionsförsäkringen är naturliga mot bakgrund av de omfattande skattesänkningar som moderata samlingspartiet föreslagit. En försäkrad kan härigenom vid en kompensationsnivå inom delpensioneringen på 50% minska sin arbetstid utan alltför kännbara ekonomiska konsekvenser. Genom en sänkning av kompensationsnivån förhindras även den höjning av delpensionsavgiften som annars inom kort blir nödvändig. Utskottet anser således att kompensationsnivån inom delpensionsförsäkringen fr. o. m. den 1 januari 1990 åter bör sänkas till 50% av pensionsunderlaget. De därigenom frigjorda socialförsäkringsmedlen bör tillgodogöras statsbudgeten.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *kompensationsnivån inom delpensionsförsäkringen*
att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Sf336 yrkande 2
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Delpension till lantbrukare (mom. 6)

Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Margit Gennser (m), Hans Dau (m) och Rune Backlund (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar
med "Frågan om" och på s. 9 slutar med "yrkande 3." bort ha följande
lydelse:

För lantbrukarna, liksom för övriga egenföretagare, gäller att de för att få delpension måste minska sin arbetstid med minst hälften. En lantbrukare kan dock ha svårt att minska sin arbetstid med så mycket. Regeringen bör därför göra en översyn av reglerna för delpension för egenföretagare. Översynen bör omfatta frågan om en lantbrukare kan beviljas delpension vid en arbetstidsminskning av samma omfattning som gäller för löntagare eller om han kan få delpension när han minskar sin arbetstid och inkomst genom att slopa en produktionsgren, t. ex. en djurbesättning.

En lantbrukare kan få avvecklingsersättning när han säljer sina kor och lägger ned mjölkproduktionen. Om han samtidigt begär delpension lägger försäkringskassan i många fall bruttoersättningen till den framtida förvärvsinkomsten. Kassan tar således inte hänsyn till att avvecklingsersättningen också skall ersätta vissa fasta kostnader. Delpensionen beräknas

därför på ett lägre underlag än det faktiska inkomstbortfallet. Med hänsyn till det anförda anser utskottet att den ovan förordade översynen av reglerna för delpension för egenföretagare även bör avse frågan om ett annat inkomstbegrepp bör tillämpas när det gäller lantbrukares möjlighet till delpension i dessa fall.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Sf328 yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *delpension till lantbrukare*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf328 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Delpension vid politiskt arbete (mom. 7)

Sigge Godin och Maria Leissner (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet crinrar" och slutar med "motion Sf349." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att bestämmelserna om bisyssla är förenade med så stora inskränkningar att möjligheterna för en delpensionär att ha t. ex. kommunalt förtroendeuppdrag är starkt begränsade. Eftersom ett av villkoren är att den försäkrade har utfört bisysslan varaktigt före arbetstidsminskningen får en person som har ett kommunalt förtroendeuppdrag redan i samband med delpensioneringen andra ekonomiska villkor än den person som t. ex. efter ett val vill åta sig ett uppdrag som han eller hon inte tidigare hade. Möjligheterna att få delpension för den som redan har ett kommunalt förtroendeuppdrag kan dessutom bero på att ersättningen för uppdraget varierar mellan kommunerna. Utskottet anser att det är viktigt att människor uppmuntras att engagera sig i politiskt arbete och delpensionsreglerna bör därför ändras i detta syfte. Det anförda bör ges regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *delpension vid politiskt arbete*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf349 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Översyn av socialförsäkringssystemet (mom. 9)

Gullan Lindblad (m), Sigge Godin (fp), Margit Gennser (m), Hans Dau (m) och Maria Leissner (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "därför avslås." bort ha följande lydelse:

I propositionen läggs fram förslag till vissa förändringar rörande bl. a. sjukpenningberäkning vid rehabilitering och förenklad prövning av arbets-

skaderecidiv. Utskottet konstaterar med anledning härav att timsjukpenningreformen har medfört att hela sjukpenningssystemet blivit komplicerat med konsekvenser för såväl de försäkrade som försäkringskassorna. Även arbetsskadeförsäkringens är komplicerad och arbetsbelastningen i försäkringskassorna är fortfarande mycket stor. För närvarande är handläggningstiden i arbetsskadeärenden i genomsnitt ca 11 månader. Mot denna bakgrund anser utskottet att en total översyn av sjukförsäkringens och övriga delar av socialförsäkringssystemet bör komma till stånd.

dels att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. *beträffande översyn av socialförsäkringssystemet*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf26 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

8. Ersättning för egenföretagares fasta kostnader (mom. 12)

Gullan Lindblad (m), Sigge Godin (fp), Karin Israelsson (c), Margit Gennser (m), Hans Dau (m), Rune Backlund (c) och Maria Leissner (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Utskottet konstaterar" och på s. 12 slutar med "motion Sf27." bort ha följande lydelse:

En smittbärare måste avhålla sig från förvärvsarbete för att tillgodose ett gemensamt samhällsintresse. Enligt utskottets mening bör smittbäraren av denna anledning erhålla ersättning inte bara för sin inkomstförlust utan, vad gäller egenföretagare, även för fasta kostnader som han kan ha under denna tid för t. ex. hyror och löner till personal. Utskottet konstaterar att den föreslagna smittbärrpenningen inte täcker dessa kostnader och regeringen bör därför snarast återkomma till riksdagen med förslag i frågan.

dels att moment 12 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

12. *beträffande ersättning för egenföretagares fasta kostnader*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf27 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

9. Smittbärrpenning på garantinivå (mom. 13)

Gullan Lindblad (m), Sigge Godin (fp), Karin Israelsson (c), Margit Gennser (m), Hans Dau (m), Rune Backlund (c), Ragnhild Pohanka (mp) och Maria Leissner (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "I propositionen" och slutar med "yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att en smittbärare för närvarande har rätt att erhålla ersättning med lägst 15 kr. per dag. Denna ersättning är av betydelse bl. a. för feriearbetande och studerande. Ett borttagande av denna garantinivå skulle dessutom medföra problem vid övergången till det nya systemet. Utskottet anser därför att garantinivån bör behållas i den nya

lagen och att regeringen snarast bör återkomma med förslag om en garantinivå som skall gälla fr. o. m. den 1 juli 1989. 1988/89:SfU16

dels att moment 13 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

13. beträffande *smittbärarpenning på garantinivå* att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:112 och motion 1988/89:Sf28 yrkande 1 samt med avslag på motion 1988/89:Sf28 yrkande 2 dels antar det i propositionen framlagda och i bilaga 2 såsom lagförslag 1 intagna förslaget till lag om ersättning till smittbärare, dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Särskilt yttrande

Utlandssvenska pensionärens sjukvårdsförmåner

Ragnhild Pohanka (mp) anför:

Jag delar den uppfattning som framförts i motionerna Sf25 och Sf314 att svenska pensionärer, som är bosatta i utlandet, i regel under sin aktiva tid genom att betala sjukförsäkringsavgifter och landstingsskatt i Sverige har bidragit till sjukvårdskostnaderna även för den kommande pensionstiden. De betalar dessutom i många fall skatt i Sverige på den svenska pensionen. Jag anser att detta bör beaktas vid fastställandet av de utlandssvenska pensionärernas sjukvårdsavgifter, och jag avser att senare återkomma i denna fråga.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1988:881) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1988:881) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring¹

dels att 3 kap. 5 § och punkt 1 i kraftträdande- och övergångsbestämmelserna skall ha följande lydelse.

dels att det i övergångsbestämmelserna skall införas en ny punkt, 16, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.

5 §

Den allmänna försäkringskassan skall i samband med inskrivning av en försäkrad besluta om den försäkrades tillhörighet till sjukpenningförsäkringen. I fråga om en försäkrad som avses i 1 § första stycket skall kassan samtidigt fastställa den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst och, om inkomsten helt eller delvis är att hänföra till anställning, dennes årsarbetstid. Sådan fastställelse skall också ske för försäkrad som avses i 1 § andra stycket så snart anmälan om hans inkomstförhållanden gjorts hos kassan. Av beslutet skall framgå i vad mån den sjukpenninggrundande inkomsten är att hänföra till anställning eller till annat förvärvsarbete. Sjukpenningförsäkringen skall omprövas

a) när kassan fått kännedom om att den försäkrades inkomstförhållanden, arbetstid eller andra omständigheter har undergått ändring av betydelse för rätten till sjukpenning eller för sjukpenningens storlek,

b) när förtidspension eller särskild efterlevandepension enligt denna lag beviljas den försäkrade eller redan utgående sådan pension ändras med hänsyn till ändring i den försäkrades förmåga eller möjlighet att bereda sig inkomst genom arbete,

c) när delpension enligt särskild lag beviljas den försäkrade eller redan utgående sådan pension ändras med hänsyn till ändring i den försäkrades arbets- eller inkomstförhållanden, samt

d) när tjänstepension beviljas den försäkrade.

Ändring skall i fall som avses i första stycket a) inte ske förrän 14 dagar efter det försäkringskassan fått kännedom om de ändrade omständigheterna. Ändring skall i annat fall ske så snart anledning till ändringen uppkommit.

Den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten får ej i annat fall än som avses i första stycket b), c) eller d) sänkas under tid då den försäkrade

1. bedriver studier, för vilka han uppbär studiehjälp, studiemedel eller särskilt vuxenstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349), studiestöd enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa eller bidrag enligt förordningen (1976:536) om utbildningsbidrag för doktorander,

2. genomgår grundutbildning för vuxna (grundvux), vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda (sär vux) eller grundläggande svenskundervisning för invandrare och uppbär timersättning för studierna,

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

3. är inskriven vid arbetsmarknadsinstitut eller efter förmedling av en arbetsmarknadsmyndighet genomgår yrkesutbildning.

4. är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför,

5. är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § lagen (1978:410) om rätt till ledighet för vård av barn, m. m. och barnet inte har fyllt ett år. Motsvarande gäller vid adoption av barn som ej fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år har förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

För en försäkrad som avses i tredje stycket 1 skall försäkringskassan, vid sjukdom under utbildningstiden, beräkna sjukpenningen på en sjukpenninggrundande inkomst som har fastställts på grundval av enbart den inkomst av eget arbete som den försäkrade kan antas få under denna tid. Om därvid den sjukpenninggrundande inkomsten helt eller delvis är att hänföra till anställning, skall årsarbetstiden beräknas på grundval av enbart det antal arbetstimmar som den försäkrade kan antas ha i ifrågavarande förvärvsarbete under utbildningstiden.

Under studieuppehåll mellan vår- och hösttermin, då den försäkrade inte uppbär studiesocial förmån som anges i tredje stycket 1, skall dock sjukpenningen för tid efter utgången av en sådan period om 14 dagar som anges i 10 § beräknas på den sjukpenninggrundande inkomst som följer av första–tredje styckena, om sjukpenningen blir högre än sjukpenning beräknad på den sjukpenninggrundande inkomsten enligt fjärde stycket.

För en försäkrad som avses i 10 c § första stycket 1 eller 2 skall dock under studieuppehåll mellan vår- och hösttermin, då den försäkrade inte uppbär studiesocial förmån som anges i tredje stycket 1, sjukpenningen beräknas på den sjukpenninggrundande inkomst som följer av första–tredje styckena, om sjukpenningen blir högre än sjukpenning beräknad på den sjukpenninggrundande inkomsten enligt fjärde stycket.

1.² Denna lag träder i kraft, i fråga om 16 kap. 5 § femte stycket den 1 januari 1989, och i övrigt den 1 januari 1990.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 16 kap. 5 § femte stycket den 1 januari 1989 och i fråga om 3 kap. 5 § femte stycket den 1 juni 1989, samt i övrigt den 1 januari 1990.

16. Den nya föreskriften i 3 kap. 5 § femte stycket tillämpas första gången på sjukdomsfall som inträffar efter ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 1988:1537.

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ dels att 2 kap. 8 §² skall upphöra att gälla, dels att 3 kap. 10, 10 c och 15 §§ samt 4 kap. 14 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

10 §³

För den dag då anmälan om sjukdomsfallet gjordes hos den allmänna försäkringskassan och de följande 13 dagarna i sjukperioden utges sjukpenning som svarar mot sjukpenninggrundande inkomst av anställning endast under förutsättning att den försäkrade skulle ha utfört förvärvsarbete om han inte hade varit sjuk.

Utges sjukpenning för tid före anmälan skall dock vad som föreskrivs i första stycket gälla som om den första ersättningsdagen var sjukanmälningsdag.

Med tid för förvärvsarbete enligt första stycket jämställs

1. ledighet för semester,
2. ledighet under studietid för vilken oavkortade löneförmåner utges,
3. ledighet under tid då den försäkrade genomgår sådan utbildning eller undervisning som anges i 5 § tredje stycket 2 eller uppbär korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349), och
4. ledighet för ferier eller för motsvarande uppehåll för lärare som är anställda inom utbildningsväsendet.

10 c §⁴

Utan hinder av föreskrifterna i 10–10 b §§ beräknas sjukpenning enligt 4 § första stycket när den försäkrade

1. är helt eller delvis arbetslös och anmäld som arbetssökande på arbetsförmedling samt är beredd att anta erbjudet arbete i en omfattning som svarar mot den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten,
2. skall uppbära sjukpenning för tid då annars havandeskapspen-
2. skall uppbära sjukpenning för tid då annars havandeskapspen-

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse av 2 kap. 8 § 1984:686.

³ Senaste lydelse 1987:223.

⁴ Senaste lydelse 1987:223.

ning eller föräldrapenning skulle ha uppburits.

3. skall uppbära sjukpenning med tillämpning av 8 § andra stycket, eller

4. är inskriven vid arbetsmarknadsinstitut eller efter förmedling av en arbetsmarknadsmyndighet genomgår yrkesutbildning.

Vid beräkning av sjukpenning på en sjukpenninggrundande inkomst som omfattar ersättning för sådan vård som avses i 12 § skall sjukpenning som svarar mot denna ersättning beräknas enligt 4 § första stycket.

15 §⁵

Sjukpenning utgår ej för tid då den försäkrade

a) fullgör värnpliktstjänstgöring eller vapenfri tjänst eller genomgår militär grundutbildning för kvinnor;

b) är intagen i sådant hem som avses i 12 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga med stöd av 1 § andra stycket 2 eller tredje stycket sagda lag;

c) är häktad eller intagen i kriminalvårdsanstalt;

d) i annat fall än under b) eller c) sagts av annan orsak än sjukdom tagits om hand på det allmännas bekostnad;

e) vistas utomlands i annat fall än då den försäkrade insjuknar medan han utför arbete som ett led i en här i riket bedriven verksamhet eller som sjöman anställd på svenskt handelsfartyg eller under sjukdom eller i fall som avses i 8 § andra stycket reser till utlandet med försäkringskassans medgivande.

För varje dag då en försäkrad bereds vård i ett sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt socialtjänstlagen (1980:620) som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol eller narkotika, skall sjukpenningen på begäran av den kommun som svarar för vårdkostnaderna minskas på det sätt som framgår av 4 § andra stycket. Det belopp som sjukpenningen minskas med skall betalas ut till kommunen.

För varje dag då en försäkrad bereds vård i ett sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt socialtjänstlagen (1980:620) som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol eller narkotika, skall sjukpenningen på begäran av den som svarar för vårdkostnaderna minskas på det sätt som framgår av 4 § andra stycket. Det belopp som sjukpenningen minskas med skall betalas ut till den på vars begäran minskningen har gjorts.

Utän hinder av första stycket utgår sjukpenning till försäkrad som avses under c) vid sjukdom som inträffar under tid då han får vistas utom anstalt och därvid bereds tillfälle att förvärvsarbeta.

4 kap.

14 §⁶

Hel tillfällig föräldrapenning utges till en förälder som avstår från förvärvsarbete. Halv eller fjärdedels tillfällig föräldrapenning utges till en

⁵ Senaste lydelse 1987:376.

⁶ Senaste lydelse 1987:223.

förälder som arbetar högst hälften respektive högst tre fjärdedelar av den tid han skulle ha arbetat om han inte vårdat barnet. Bestämmelserna i 7 § andra stycket gäller i tillämpliga delar även i fråga om tillfällig föräldrapenning.

Tillfällig föräldrapenning beräknas, för den tid som förmånen avser, enligt 3 kap. 10 a § när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av anställning och enligt 10 b § nämnda kapitel när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av såväl anställning som annat förvärvsarbete. *I fall som avses i 3 kap 5 § femte stycket beräknas tillfällig föräldrapenning dock inte på grundval av den sjukpenninggrundande inkomst som följer av första – tredje styckena i den paragrafen.*

Tillfällig föräldrapenning som utges på grundval av enbart inkomst av annat förvärvsarbete beräknas enligt 3 kap. 4 § första stycket.

Tillfällig föräldrapenning *utges med belopp som svarar mot förälderns sjukpenning och* beräknas, för den tid som förmånen avser, enligt 3 kap. 10 a § när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av anställning och enligt 10 b § nämnda kapitel när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av såväl anställning som annat förvärvsarbete.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 3 kap. 10 § och 4 kap. 14 § den 1 juni 1989, samt i övrigt den 1 juli 1989.

2. De upphävda föreskrifterna i 2 kap. 8 § gäller fortfarande i fråga om vård som lämnats före ikraftträdandet.

3. Äldre föreskrifter i 3 kap. 10 och 10 c §§ gäller fortfarande i fråga om sjukdomsfall som har inträffat före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 a och 5 c §§ lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.

5 a §²

Medför arbetsskada att den försäkrade insjuknar efter samordningstidens slut utges sjukpenning, som svarar mot sjukpenningunderlag i form av inkomst av anställning, för den dag då anmälan om sjukdomsfallet gjordes hos den allmänna försäkringskassan och de följande 13 dagarna i sjukperioden endast under förutsättning att den försäkrade skulle ha utfört förvärvsarbete om han inte hade varit sjuk.

Utges sjukpenning för tid före anmälan skall dock vad som föreskrivs i första stycket gälla som om den första ersättningsdagen var sjukanmälningsdag.

Med tid för förvärvsarbete enligt första stycket jämställs

1. ledighet för semester,
2. ledighet under studietid för vilken oavkortade löneförmåner utges,
3. ledighet under tid då den försäkrade genomgår sådan utbildning eller undervisning som anges i 3 kap. 5 § tredje stycket 2 lagen (1962:381) om allmän försäkring eller uppbär korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349), och
4. ledighet för ferier eller för motsvarande uppehåll för lärare som är anställda inom utbildningsväsendet.

Har en påbörjad period om högst 14 dagar som avses i 3 kap. 10 § första stycket lagen om allmän försäkring inte avslutats före samordningstidens utgång, skall sjukpenning som utges från arbetsskadeförsäkringen för sjukperioden beräknas med tillämpning av föreskrifterna i denna paragraf samt 5 b och 5 c §§, dock för högst det antal dagar som återstod vid samordningstidens utgång.

Medför arbetsskada att den försäkrade insjuknar efter samordningstidens slut utges sjukpenning, som svarar mot sjukpenningunderlag i form av inkomst av anställning, för den dag då anmälan om sjukdomsfallet gjordes hos den allmänna försäkringskassan och de följande 13 dagarna i sjukperioden endast under förutsättning att den försäkrade skulle ha utfört förvärvsarbete om han inte hade varit sjuk. *För en försäkrad som avses i 3 kap. 5 § tredje stycket 1 lagen (1962:381) om allmän försäkring skall vad som har sagts nu gälla även för tid efter de första 14 dagarna av sjukperioden. Vid beräkningen av sjukpenning skall 5 b och 5 c §§ tillämpas.*

Om sjukpenning utges för tid före anmälan skall den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

¹Lagen omtryckt 1977:264.

²Senaste lydelse 1987:225.

5 c §³

Om den försäkrades sjukpenning i fall som avses i 5 a § svarar mot ett sjukpenningunderlag i form av inkomst av såväl anställning som annat förvärvsarbete beräknas beloppet av hel sjukpenning för dag enligt följande. Den del av sjukpenningen som grundar sig på inkomst av anställning beräknas enligt 5 b § första—femte styckena. Den del som grundar sig på inkomst av annat förvärvsarbete beräknas enligt 5 § tredje stycket.

Utan hinder av föreskrifterna i första stycket samt 5 a och 5 b §§ beräknas sjukpenning enligt 5 § tredje stycket

1. när den försäkrade skall uppbära sjukpenning med tillämpning av 6 kap. 5 §, och

2. i fall som avses i 3 kap. 10 c § första stycket 1, 2 och 4 samt andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Utan hinder av föreskrifterna i första stycket samt 5 a och 5 b §§ beräknas sjukpenning enligt 5 § tredje stycket i fall som avses i 3 kap. 10 c § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 3 kap. 5 a § den 1 juni 1989 och beträffande 3 kap. 5 c § den 1 juli 1989.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om sjukdomsfall som har inträffat före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 1988:1538.

Lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Försäkrad för delpension är den som är bosatt i Sverige och under en ramtid av ett år omedelbart före den dag då pension avses börja utgå eller den tidigare dag då ansökan görs har förvärvsarbetat i minst fem månader enligt bestämmelserna om arbetsvillkor i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring eller lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd. Av dessa lagar följer att tid då sökanden av däri angivna anledningar har varit hindrad att arbeta ej inräknas vid bestämmande av ramtid. Som arbetshinder räknas vid tillämpning av denna paragraf även arbetslöshet vid vilken ersättning har utgått enligt någon av nämnda lagar.

Försäkrad för delpension är den som är bosatt i Sverige och under en ramtid av ett år omedelbart före den dag då pension avses börja utgå eller den tidigare dag då ansökan görs har förvärvsarbetat i minst 75 dagar fördelade på minst fyra månader enligt bestämmelserna om arbetsvillkor i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Tid då sökanden har varit hindrad att arbeta av anledning som sägs i den lagen eller i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd inräknas inte vid bestämmande av ramtid. Som arbetshinder räknas vid tillämpning av denna paragraf även arbetslöshet vid vilken ersättning har utgetts enligt någon av nämnda lagar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989. Äldre föreskrifter tillämpas fortfarande i ärenden om delpension som avses börja utgå före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §²

Där ej annat följer av vad ovan sägs skall vad i lagen om allmän försäkring eller eljest är stadgat om folkpension äga motsvarande tillämpning med avseende å förmån enligt denna lag. Ökning av kommunalt bostadstillägg skall dock gälla från och med den månad varunder anledning till ökningen uppkommit.

Om något annat inte följer av föreskrifterna i det föregående, skall vad som sägs i lagen (1962:381) om allmän försäkring eller annan författning om folkpension tillämpas på motsvarande sätt på en förmån enligt denna lag. En förändring av förmånen skall dock gälla från och med den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som förleder ändringen, om förhållandena avser hela den månaden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989. Äldre föreskrifter tillämpas fortfarande när anledning till ändringen av förmånen har uppkommit före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1976:1014.

² Senaste lydelse 1979:129.

1 Förslag till

Lag om ersättning till smittbärare

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller föreskrifter om ersättning av allmänna medel till smittbärare.

Med en smittbärare förstås i lagen

1. den som har eller kan antas ha en smittsam sjukdom utan att ha förlorat sin arbetsförmåga till följd av sjukdomen,
2. den som för eller kan antas föra smitta utan att vara sjuk i en smittsam sjukdom.

2 § Ersättning utges i form av smittbärrpenning och resekostnadsersättning.

Frågor om ersättning handhas av riks försäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna.

Smittbärrpenning

3 § En smittbärare har rätt till smittbärrpenning, om han måste avstå från förvärvsarbete på grund av

1. beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag, eller

2. läkarundersökning eller hälsokontroll som smittbäraren genomgår utan att beslut enligt 1 har fattats men som syftar till att klarlägga om han är smittad av en samhällsfarlig sjukdom eller har en sjukdom, en smitta, ett sår eller en annan skada som kan göra livsmedel som han hanterar otjänligt till människoföda.

4 § Smittbärrpenning utges med ett belopp som motsvarar smittbärrpenning sjukpenning och sjukpenningtillägg enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Om smittbäraren inte är sjukpenningförsäkrad enligt lagen om allmän försäkring och inte heller skulle ha varit det om försäkringskassan känt till samtliga förhållanden, bestäms smittbärrpenningen till det belopp sjukpenningen skulle ha utgjort om den hade beräknats enligt föreskrifterna i den lagen. Smittbärrpenning enligt detta stycke beräknas dock alltid utan hänsyn till föreskrifterna i 3 kap. 10 – 10 b §§ nämnda lag. Som inkomst av anställning får i fall som avses nu räknas även ersättning för eget arbete från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller som är en utländsk juridisk person, när arbetet har utförts i arbetsgivarens verksamhet utomlands.

5 § Hel smittbärrpenning utges till en smittbärare som måste avstå helt från förvärvsarbete. Halv smittbärrpenning utges till en smittbärare som arbetar högst hälften av den tid han annars skulle ha arbetat.

6 § Smittbärrpenningen skall minskas med följande förmåner i den utsträckning förmånerna utges för samma tid:

1. sjukpenning och sjukpenningtillägg enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1976:380) om arbetsskade försäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller motsvarande äldre lagstiftning.

2. havandeskapspenning och föräldrapenningförmåner enligt lagen om allmän försäkring samt ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,

3. livränta enligt lagen om arbetsskadeförsäkring eller lagen om statligt personskadeskydd eller motsvarande äldre författning som smittbäraren får på grund av att han är smittbärare,

4. ersättning enligt utländsk lagstiftning om arbetsskadeförsäkring som smittbäraren får på grund av att han är smittbärare.

7 § Om smittbäraren har inkomst av anställning från en arbetsgivare som avses i 1 kap. 1 § lagen (1976:600) om offentlig anställning för tid som avses i 3 § utges smittbärrpenning endast till den del denna överstiger inkomsten.

8 § Smittbärrpenning får sättas ned eller dras in om smittbäraren inte följer förhållningsregler som har getts med stöd av smittskyddslagen (1988:1472) eller särskilda villkor i samband med ett beslut enligt livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag.

9 § I fråga om smittbärrpenning tillämpas även följande föreskrifter i lagen (1962:381) om allmän försäkring, nämligen

2 kap. 11 § första stycket om åtgärder för rehabilitering,

3 kap. 3 § om ersättning när förtidspension utges m. m.,

3 kap. 4 § andra stycket om minskning av ersättning vid sjukhusvård,

3 kap. 6 § om anmälan av inkomstförhållanden m. m.,

3 kap. 10 § tredje stycket om tid som skall jämföras med tid för förvärvsarbete.

3 kap. 15 § första stycket a)–d) samt andra och tredje styckena om ersättning när värnpliktstjänstgöring fullgörs m. m.,

3 kap. 16 § om arbetsgivarinträde,

3 kap. 17 § om indragning eller nedsättning av ersättning.

Resekostnadsersättning

10 § En smittbärare har rätt till skälig ersättning för resekostnader i samband med läkarundersökning, hälsokontroll, vård, behandling eller annan motsvarande åtgärd som sker på grund av bestämmelserna i smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag.

Ersättning enligt första stycket utges inte till den del ersättning för resan kan utges enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller motsvarande äldre lagstiftning.

Ansökan och beslut om ersättning

11 § En ansökan om ersättning skall göras skriftligen hos den allmänna försäkringskassa som anges i 12 §.

Till en ansökan om smittbärrpenning som grundas på beslut enligt 3 § 1 skall fogas en kopia av beslutet eller ett intyg med uppgift om beslutets innehåll.

Till en ansökan om smittbärrpenning som grundas på förhållande som anges i 3 § 2 eller en ansökan om resekostnadsersättning skall fogas ett intyg om den förctagna åtgärden.

12 § Frågor om förmåner prövas av den allmänna försäkringskassa hos vilken smittbäraren är inskriven eller skulle ha varit inskriven, om han uppfyllt åldersvillkoret i 1 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Är smittbäraren inte inskriven och skulle han inte heller under nämnda förutsättning ha varit inskriven hos allmän försäkringskassa, skall ärendet handläggas av den försäkringskassa inom vars verksamhetsområde beslut enligt 3 § 1 har fattats. I fall som avses i 3 § 2 och i ärende om resekostnadsersättning skall ärendet handläggas av den försäkringskassa inom vars verksamhetsområde läkarundersökningen, hälsokontrollen, vården, behandlingen eller den motsvarande åtgärden har skett.

Den behöriga försäkringskassan får uppdra åt en annan försäkringskassa att handlägga ärendet.

Återbetalningsskyldighet

13 § Försäkringskassan skall besluta om återbetalning av ersättning, om den som tagit emot ersättning genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet eller på annat sätt har förorsakat att ersättning har utgetts felaktigt eller med för högt belopp. Detsamma gäller om ersättning i annat fall har utgetts felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta. Om det finns särskilda skäl, får försäkringskassan medge befrielse helt eller delvis från återbetalningsskyldighet.

Om återbetalningsskyldighet har ålagts någon enligt första stycket, får kassan vid senare utbetalning till denne hålla inne ett skäligt belopp i avräkning på vad som har utgetts för mycket.

Avdrag på en ersättning enligt denna lag får vidare göras om någon av en allmän försäkringskassa har ålagts återbetalningsskyldighet för en ersättning som har utgetts på grund av en annan författning.

Överklagande m. m.

14 § Föreskrifterna i 20 kap. 10–13 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring om omprövning och ändring av försäkringskassas beslut samt om överklagande av försäkringskassas och försäkringsrätts beslut tillämpas även i ärende om ersättning enligt denna lag. Omprövningen skall i försäkringskassan göras av en socialförsäkringsnämnd, om beslutet gäller en fråga som avses i 8 eller 13 § eller i 3 kap. 17 § eller 20 kap. 3 § lagen om allmän försäkring.

Ett beslut i ett ärende om ersättning enligt denna lag skall gälla omedelbart, om inte något annat anges i beslutet eller bestäms av en domstol som har att pröva beslutet.

Övriga bestämmelser om ersättning m. m.

15 § I fråga om ersättning enligt denna lag tillämpas även följande föreskrifter i lagen (1962:381) om allmän försäkring, nämligen

- 18 kap. 2 § om riks-försäkringsverkets tillsyn,
- 20 kap. 2 a § om provisoriskt beslut,
- 20 kap. 3 § om indragning eller nedsättning av ersättning,
- 20 kap. 5 § om preskription,
- 20 kap. 6 § om förbud mot utmätning och om överlåtelse,
- 20 kap. 7 § om skadestånd,
- 20 kap. 8 och 9 §§ om uppgiftsskyldighet,

20 kap. 9 a § om undantag från sekretess,
20 kap. 16 § om verkställighetsföreskrifter.

1988/89:SfU16
Bilaga 2

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989, då lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare skall upphöra att gälla.
2. Äldre föreskrifter om rätt till ersättning och ersättningens beräkning tillämpas fortfarande på ersättningsfall som inträffat före ikraftträdandet.

2 Förslag till

Lag om ändring i studiestödslagen (1973:349)

Härigenom föreskrivs att det i studiestödslagen (1973:349)¹ skall införas en ny paragraf, 9 kap. 7 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

7 §

Vad som föreskrivs i denna lag om studiestöd för tid under vilken den studerande på grund av sjukdom är helt oförmögen att bedriva sina studier skall även gälla för tid under vilken denne är att anse som smittbärare enligt lagen (1989:000) om ersättning till smittbärare och på grund av beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag är helt oförmögen att bedriva sina studier.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

¹ Lagen omtryckt 1987:303.

3 Förslag till

1988/89:SfU16
Bilaga 2

Lag om ändring i lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i 7 kap. 1, 2, 4–5 a, 7–9 och 16–20 §§ och 9 kap. 1–3 §§ studiestödslagen (1973:349) skall tillämpas på särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa.

Föreslagen lydelse

2 §¹

Bestämmelserna i 7 kap. 1, 2, 4–5 a, 7–9 och 16–20 §§ och 9 kap. 1–3 och 7 §§ studiestödslagen (1973:349) skall tillämpas på särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

¹ Senaste lydelse 1985:479.

Lag om ändring i lagen (1989:000) om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring

Häri genom föreskrivs att 8 § lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring i paragrafens lydelse enligt lagen (1989:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Vid bestämmande av ramtid enligt 6 § räknas inte tid då försäkrad varit hindrad att arbeta på grund av

1. styrkt sjukdom,
 2. heltidsutbildning som den försäkrade har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst fem månader,
 3. nykterhetsvård på anstalt,
 4. frihetsberövande på kriminalvårdens område,
 5. vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år.
5. vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år,
 6. beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag.

Detsamma gäller tid då försäkrad har åtnjutit föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller varit hindrad att arbeta på grund av

1. värnpliktstjänstgöring,
2. arbetsmarknadsutbildning,
3. yrkesinriktad rehabilitering, i den mån sådan tid inte enligt 7 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts.

¹ Lydelse enligt riksdagens beslut (prop. 1988/89:100, bilaga 12, AU 11, rskr. 138).

Lag om ändring i lagen (1989:000) om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd i paragrafens lydelse enligt lagen (1989:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Vid bestämmande av ramtid enligt 6 § räknas inte tid då sökanden varit hindrad att arbeta på grund av

1. styrkt sjukdom,	
2. heltidsutbildning som den sökande har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst fem månader,	
3. nykterhetsvård på anstalt,	
4. frihetsberövande på kriminalvårdens område.	
5. vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år.	5. vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år,

6. beslut enligt smittskyddslagen (1988:1472) eller livsmedelslagen (1971:511) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av sistnämnda lag.

Detsamma gäller tid då sökanden har åtnjutit föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller varit hindrad att arbeta på grund av

1. värnpliktstjänstgöring,	
2. arbetsmarknadsutbildning,	
3. yrkesinriktad rehabilitering,	
- i den mån sådan tid inte enligt 7 § jämföras med tid under vilken förvärvsarbete har utförts.

Den tid som inte räknas in i ramtiden får dock inte överstiga två år.

¹ Lydelse enligt riksdagens beslut (prop. 1988/89: 100, bilaga 12, AU 11, rskr. 138).

Lag om ändring i lagen (1988:1468) om ändring i semesterlagen (1977:480)

Härigenom föreskrivs att 17 § semesterlagen (1977:480) i paragrafens lydelse enligt lagen (1988:1468) om ändring i nämnda lag samt övergångsbestämmelserna till ändringslagen skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

Frånvaro från arbetet är semesterlönegrundande, när fråga är om

1. ledighet på grund av sjukdom, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 180 dagar eller om frånvaron beror på arbetsskada,

2. ledighet enligt lagen (1978:410) om rätt till ledighet för vård av barn, m. m. dels under tid för vilken havandeskapspenning utges enligt 3 kap. 9 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, dels under tid för vilken föräldrapenning utges i anledning av barns födelse eller adoption enligt 4 kap. 3 och 5 §§ samma lag, i den mån frånvaron för varje barn, eller vid flerbarnsbörd sammanlagt, icke överstiger 120 dagar eller, för ensamstående förälder, 180 dagar, dels under tid för vilken tillfällig föräldrapenning utges enligt 4 kap. 10 och 11 §§ samma lag,

3. ledighet på grund av risk för överförande av smitta, om arbetstagaren är berättigad till ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning *åt* smittbärare, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 180 dagar,

3. ledighet på grund av risk för överförande av smitta, om arbetstagaren är berättigad till ersättning enligt lagen (1989:000) om ersättning *till* smittbärare, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 180 dagar,

4. ledighet för utbildning, som ej enligt annan lag medför rätt till semesterlön, om arbetstagaren erhåller korttidsstudiestöd eller vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller om utbildningen till väsentlig del avser fackliga eller med facklig verksamhet sammanhängande frågor, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 180 dagar,

5. ledighet på grund av sådan i 27 § värnpliktslagen (1941:967) eller med stöd därav föreskriven tjänstgöring om högst 60 dagar, som ej är beredskapsövning och ej heller direkt ansluter sig till grundutbildning, eller ledighet på grund av motsvarande vapenfri tjänst, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 60 dagar,

6. ledighet på grund av att arbetstagaren efter det kalenderår då han fyllt tjugotvå år fullgör tjänstgöring i civilförsvaret på annan tid än då civilförsvarsberedskap råder eller beredskapsövning får anordnas vid försvarsmakten, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 60 dagar,

7. ledighet enligt lagen (1986:163) om rätt till ledighet för grundläggande svenskundervisning för invandrare, eller

8. ledighet enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård.

Vid tillämpning av första stycket 1 skall frånvaron under de första 90 dagarna av frånvaroperiod ej i något fall anses bero på arbetsskada. Har arbetstagare av anledning som anges i första stycket 1 varit oavbrutet frånvarande från arbetet under två hela intjänandeår, grundar därefter infallande dag av frånvaroperiod icke rätt till semesterlön.

I frånvaroperiod som avses i första stycket inräknas även dagar under perioden då arbetstagaren icke skulle ha utfört arbete.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

2. *Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare.*

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 53 § 1 mom., punkt 14 av anvisningarna till 21 §, punkt 9 av anvisningarna till 24 § samt punkt 9 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §

*1 mom.*¹ Skyldighet att erlægga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

för all inkomst, som förvärvats inom eller utom riket; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits från fast driftställe;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 10000 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning *åt* smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1989:000) om ersättning *till* smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973:349);

för annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvat inkomst av tjänst;

för återfört avdrag för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter, för restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter i den mån

¹ Senaste lydelse 1986:1113.

avdrag har medgetts för avgifterna samt för avgifter som avses i 46 § 2 mom. första stycket 3 och som satts ned genom ändrad debitering i den mån avdrag har medgetts för avgifterna;

för vinst vid icke yrkesmässig avyttring av fastighet här i riket eller rörelse som bedrivits från fast driftställe här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse och av egendom som avses i 35 § 3 a mom. och som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller del av ett hus här i riket; samt

för vinst vid icke yrkesmässig avyttring dels av aktier och andelar i sådana svenska företag som avses i punkt 4 a av anvisningarna till 41 §, dels av konvertibla skuldebrev som utgivits av svenska aktiebolag och dels av sådana av svenska aktiebolag utfästa optionsrätter som avses i 35 § 3 mom. första stycket, om överlåtaren vid något tillfälle under de tio kalenderår som närmast föregått det år då avyttringen skedde haft sitt egentliga bo och hemvist här i riket eller stadigvarande vistats här;

b) dödsbo:

för all inkomst som förvärvats inom eller utom riket.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 21 §

14.² Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till jordbruksfastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av jordbruksfastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare.

14. Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till jordbruksfastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av jordbruksfastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1989:000) om ersättning till smittbärare.

till 24 §

9.³ Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skat-

9. Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skat-

² Senaste lydelse 1979:1157.

³ Senaste lydelse 1979:1157.

tepliktig intäkt av annan fastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till annan fastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av annan fastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning *åt* smittbärare.

tepliktig intäkt av annan fastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till annan fastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av annan fastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1989:000) om ersättning *till* smittbärare.

till 28 §

9.⁴ Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av rörelse om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till rörelse och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av rörelse hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning *åt* smittbärare.

9. Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av rörelse om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till rörelse och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av rörelse hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1989:000) om ersättning *till* smittbärare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989 och tillämpas första gången vid 1990 års taxering. Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning *åt* smittbärare.

⁴ Senaste lydelse 1979:1157.

Lag om ändring i lagen (1988:1530) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) i lydelse enligt lagen (1988:1530) om ändring i nämnda lag samt övergångsbestämmelserna till ändringslagen skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***Anvisningar
till 32 §**

12. Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till tjänst och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föräldrapenningförmåner och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring samt ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård utgör skattepliktig intäkt av tjänst, dock ej sådan del av vårdbidrag som utgör ersättning för merkostnader.

Korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349), utbildningsbidrag för doktorander, timersättning vid grundutbildning för vuxna (grundvux), vid vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda (särvux) och vid grundläggande svenskundervisning för invandrare räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa, kontant arbetsmarknadsstöd, statsbidrag motsvarande dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd som lämnas till arbetslös som startar egen rörelse, ersättning enligt 14 och 15 §§ lagen (1983:1070) om arbete i ungdomslag hos offentliga arbetsgivare samt stöd enligt 6 § förordningen (1983:1079) om statsbidrag till verksamheten med ungdomslag, m. m. räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

12. Sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till tjänst och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1989:000) om ersättning till smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Detsamma gäller dagpenning och stimulansbidrag, vilka enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgå till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda.

Denna lag träder i kraft, i fråga om 19 och 20 §§ den 1 januari 1989, och i övrigt den 1 juli 1989 samt tillämpas första gången vid 1990 års taxering. Bestämmelserna om kottar skall dock tillämpas första gången vid 1989 års taxering.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 19 och 20 §§ den 1 januari 1989, och i övrigt den 1 juli 1989 samt tillämpas första gången vid 1990 års taxering. Bestämmelserna om kottar skall dock tillämpas första gången vid 1989 års taxering.

2. Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare.

Lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige

Häri genom föreskrivs att 4 § lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

Som skattepliktig intäkt för forskaren tas upp 70 procent av sådan lön av anställningen eller uppdraget för vilken han är skattskyldig i Sverige.

Med lön likställs sjukpenning och föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd samt ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare ävensom till intäkt av tjänst enligt 32 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) hänförlig ersättning, som i annan form än livränta har utgått på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänsten, allt under förutsättning att ersättningen helt eller till huvudsaklig del grundar sig på anställningen eller uppdraget.

Med lön likställs sjukpenning och föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd samt ersättning enligt lagen (1989:000) om ersättning till smittbärare ävensom till intäkt av tjänst enligt 32 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) hänförlig ersättning, som i annan form än livränta har utgått på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänsten, allt under förutsättning att ersättningen helt eller till huvudsaklig del grundar sig på anställningen eller uppdraget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989 och tillämpas första gången vid 1990 års taxering. Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 2 kap 8 §, 3 kap. 10, 10 c och 15 §§ samt 4 kap. 14 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 kap.
8 §²

Har en försäkrad som inte är bosatt i Sverige erhållit sådan vård som avses i 3–5 §§, utges sjukvårdsersättning endast om vårdbehovet har uppkommit under vistelse i riket.

Ersättning enligt detta kapitel utges inte för annan försäkrad än den som är bosatt i Sverige.

Har en försäkrad som avses i första stycket rätt till ersättning för vården enligt annan författning eller utländsk lagstiftning eller på grund av överenskommelse med främmande makt, skall ersättningen dras av från motsvarande ersättning enligt denna lag.

3 kap.
10 §³

För den dag då anmälan om sjukdomsfallet gjordes hos den allmänna försäkringskassan och de följande 13 dagarna i sjukperioden utges sjukpenning som svarar mot sjukpenninggrundande inkomst av anställning endast under förutsättning att den försäkrade skulle ha utfört förvärvsarbete om han inte hade varit sjuk.

För den dag då anmälan om sjukdomsfallet gjordes hos den allmänna försäkringskassan och de följande 13 dagarna i sjukperioden utges sjukpenning som svarar mot sjukpenninggrundande inkomst av anställning endast under förutsättning att den försäkrade skulle ha utfört förvärvsarbete om han inte hade varit sjuk. *För en försäkrad som avses i 5 § tredje stycket 1 skall vad som har sagts nu gälla även för tid efter de första 14 dagarna av sjukperioden. Vid beräkningen av sjukpenning skall 10 a och 10 b §§ tillämpas.*

Utges sjukpenning för tid före anmälan skall dock vad som föreskrivs i första stycket gälla som om den första ersättningsdagen var sjukanmälningsdag.

Om sjukpenning utges för tid före anmälan skall den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1984:686.

³ Senaste lydelse 1987:223.

Med tid för förvärvsarbete enligt första stycket jämställs

1. ledighet för semester,
2. ledighet under studietid för vilken oavkortade löneförmåner utges,
3. ledighet under tid då den försäkrade genomgår sådan utbildning eller undervisning som anges i 5 § tredje stycket 2 eller uppbär korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349), och
4. ledighet för ferier eller för motsvarande uppehåll för lärare som är anställda inom utbildningsväsendet.

10 c §⁴

Utän hinder av föreskrifterna i 10 – 10 b §§ beräknas sjukpenning enligt 4 § första stycket när den försäkrade

1. är helt eller delvis arbetslös och anmäld som arbetssökande på arbetsförmedling samt är beredd att anta erbjudet arbete i en omfattning som svarar mot den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten,

2. skall uppbära sjukpenning för tid då annars havandeskapspenning eller föräldrapenning skulle ha uppburits, eller

3. skall uppbära sjukpenning med tillämpning av 8 § andra stycket, eller

4. är inskriven vid arbetsmarknadsinstitut eller efter förmedling av en arbetsmarknadsmyndighet genomgår yrkesutbildning.

Vid beräkning av sjukpenning på en sjukpenninggrundande inkomst som omfattar ersättning för sådan vård som avses i 12 § skall sjukpenning som svarar mot denna ersättning beräknas enligt 4 § första stycket.

15 §⁵

Sjukpenning utgår ej för tid då den försäkrade

a) fullgör värnpliktstjänstgöring eller vapenfri tjänst eller genomgår militär grundutbildning för kvinnor;

b) är intagen i sådant hem som avses i 12 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga med stöd av 1 § andra stycket 2 eller tredje stycket sagda lag;

c) är häktad eller intagen i kriminalvårdsanstalt;

d) i annat fall än under b) eller c) sagts av annan orsak än sjukdom tagits om hand på det allmännas bekostnad;

e) vistas utomlands i annat fall än då den försäkrade insjuknar medan han utför arbete som ett led i en här i riket bedriven verksamhet eller som sjöman anställd på svenskt handelsfartyg eller under sjukdom eller i fall som avses i 8 § andra stycket reser till utlandet med försäkringskassans medgivande.

För varje dag då en försäkrad bereds vård i ett sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt socialtjänstlagen (1980:620) som ger vård och behandling åt miss-

För varje dag då en försäkrad bereds vård i ett sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt socialtjänstlagen (1980:620) som ger vård och behandling åt miss-

⁴ Senaste lydelse 1987:223.

⁵ Senaste lydelse 1987:376.

brukare av alkohol eller narkotika. skall sjukpenningen på begäran av den *kommun* som svarar för vårdkostnaderna minskas på det sätt som framgår av 4 § andra stycket. Det belopp som sjukpenningen minskas med skall betalas ut till *kommunen*.

Utän hinder av första stycket utgår sjukpenning till försäkrad som avses under c) vid sjukdom som inträffar under tid då han får vistas utom anstalt och därvid bereds tillfälle att förvärvsarbета.

brukare av alkohol eller narkotika, skall sjukpenningen på begäran av den som svarar för vårdkostnaderna minskas på det sätt som framgår av 4 § andra stycket. Det belopp som sjukpenningen minskas med skall betalas ut till *den på vars begäran minskningen har gjorts*.

4 kap.

14 §^c

Hel tillfällig föräldrapenning utges till en förälder som avstår från förvärvsarbete. Halv eller fjärdedels tillfällig föräldrapenning utges till en förälder som arbetar högst hälften respektive högst tre fjärdedelar av den tid han skulle ha arbetat om han inte vårdat barnet. Bestämmelserna i 7 § andra stycket gäller i tillämpliga delar även i fråga om tillfällig föräldrapenning.

Tillfällig föräldrapenning beräknas, för den tid som förmånen avser, enligt 3 kap. 10 a § när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av anställning och enligt 10 b § nämnda kapitel när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av såväl anställning som annat förvärvsarbete. *I fall som avses i 3 kap 5 § femte stycket beräknas tillfällig föräldrapenning dock inte på grundval av den sjukpenninggrundande inkomst som följer av första—tredje styckena i den paragrafen.*

Tillfällig föräldrapenning *utges med belopp som svarar mot föräldrarnas sjukpenning och* beräknas, för den tid som förmånen avser, enligt 3 kap. 10 a § när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av anställning och enligt 10 b § nämnda kapitel när den skall utges på grundval av sjukpenninggrundande inkomst av såväl anställning som annat förvärvsarbete.

Tillfällig föräldrapenning som utges på grundval av enbart inkomst av annat förvärvsarbete beräknas enligt 3 kap. 4 § första stycket.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 3 kap. 10 § och 4 kap. 14 § den 1 juni 1989, samt i övrigt den 1 juli 1989.
2. Äldre föreskrifter i 2 kap. 8 § gäller fortfarande i fråga om vård som lämnats före ikraftträdandet.
3. Äldre föreskrifter i 3 kap. 10 och 10 c §§ gäller fortfarande i fråga om sjukdomsfall som har inträffat före ikraftträdandet.

^c Senaste lydelse 1987:223.

Lag om ändring i lagen (1981:49) om begränsning av läkemedelskostnader, m. m.

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1981:49) om begränsning av läkemedelskostnader, m. m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Rätt till förmåner enligt denna lag har den som är *sjukförsäkrad* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Rätt till förmåner enligt 1 och 3–5 §§ har även den som, utan att vara bosatt i Sverige, har anställning i allmän eller enskild tjänst här.

Rätt till förmåner enligt denna lag har den som är *försäkrad* enligt 1 kap. 3 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. Rätt till förmåner enligt 1 och 3–5 §§ har även den som, utan att vara bosatt i Sverige, har anställning i allmän eller enskild tjänst här.

Lagen gäller inte för den som får sjukhusvård, som avses i 2 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

För en försäkrad som är bosatt utom Sverige gäller förmånerna enbart när han vistas här.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

Propositionerna	1
Motionerna	2
Utskottet	3
Proposition 1988/89: 111	3
Utlandssvenskarnas avgifter för sjukvård i Sverige	3
Beräkning av sjukpenning för vissa studerande	6
Delpension	7
Övriga förslag	10
Smittbärarersättning (proposition 1988/89: 112)	10
Hemställan	12
Reservationer	14
1. Utlandssvenskarnas sjukvårdsförmåner (fp)	14
2. Utlandssvenska pensionärers sjukvårdsförmåner (m)	15
3. Vilande SGI vid självfinansierade studier (m, fp)	15
4. Kompensationsnivån inom delpensionsförsäkringen (m)	16
5. Delpension till lantbrukare (m, c)	16
6. Delpension vid politiskt arbete (fp)	17
7. Översyn av socialförsäkringssystemet (m, fp)	17
8. Ersättning för egenföretagares fasta kostnader (m, fp, c)	18
9. Smittbärarpenning på garantinivå (m, fp, c, mp)	18
Särskilt yttrande	19
Utlandssvenska pensionärers sjukvårdsförmåner (mp)	19
Bilaga 1 I proposition 1988/89: 111 framlagda lagförslag	20
Bilaga 2 I proposition 1988/89: 112 framlagda lagförslag	29
Bilaga 3 Av utskottet framlagda lagförslag	45

